

Voorjaarsnota 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Arbeidsparticipatie	5
Begeleide Arbeidsparticipatie	9
Inkomen	13
Plus, extra en overige taken	17
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	19
Kengetallen BBV.....	22
Financiële begroting.....	24
Bijlage 1: Investeringsbegroting 2018.....	26
Bijlage 2: Lijst van afkortingen.....	27
Bijlage 3: Overzicht Gemeenten 2018	28

Inleiding

Aan de leden van het algemeen bestuur,

Voor u ligt de voorjaarsnota van WerkSaam Westfriesland.

In de voorjaarsnota wordt ingegaan op de beleidsmatige en financiële afwijkingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018.

WerkSaam voert de Participatiewet uit: wij begeleiden inwoners van Westfriesland naar werk, zorgen (tijdelijk) voor een uitkering, en waar nodig beschut werk. Vanuit onze filosofie "*WerkSaam gaat voor passend werk, waarbij iedere gewerkte dag er één is*" sturen wij niet alleen op uitkeringsaantallen maar ook op uitkeringslasten.

De begroting 2018 is opgesteld in het voorjaar van 2017. De BUIG-budgetten van het Rijk waren op dat moment nog niet bekend. Ook de invloed van de economische conjunctuur op de ontwikkeling van het bestand is beter in beeld. Met de voorjaarsnota 2018 vindt op basis van deze ontwikkelingen een actualisatie van de begroting 2018 plaats. Omdat de budgetten in de loop van 2018 verder aangepast zullen worden, bijvoorbeeld op basis van de mei- en de septembercirculaire, ontvangt u in het vierde kwartaal de laatste bijstelling van de begroting 2018 via de najaarsnota.

Op basis van de kaderbrief heeft een nadere indexering van de loonkosten en overige kostencomponenten plaatsgevonden. Deze indexering leidt tot een lichte bijstelling van de bijdrage van de gemeenten ter dekking van de apparaatskosten. De ontwikkeling van de bijdrage wordt verder beïnvloed door de ontwikkeling van de toegevoegde waarde. De toegevoegde waarde neemt steeds verder af door de afbouw van de Wsw-populatie.

Eind 2017 is het bestand voor het eerst licht gedaald. Voor 2018 verwachten wij een gelijkblijvend bestand ten opzichte van de situatie per 1 januari 2018. Door de inzet van het instrument loonkostensubsidie voor uitkeringsgerechtigden en Beschut Werk-medewerkers stijgen de BUIG-lasten licht ten opzichte van de ontwerpbegroting.

De stijgende tekorten Wsw en de druk op de financiële ruimte voor re-integratie activiteiten blijven ons zorgen baren. Het Rijk heeft in 2017 een nieuwe wet aangenomen. Het gaat over het lage-inkomensvoordeel (LIV). De LIV brengt een verlaging van de loonkosten Wsw met zich mee. Echter dit effect is beperkt.

De impact van de verlaging van de integratie-uitkering Sociaal Domein, deel Wsw, is in 2018 fors. Wij hopen dat de meicirculaire een positieve bijstelling van deze uitkering laat zien. Op het moment van het schrijven van deze rapportage zijn de gevolgen van het regeerakkoord voor WerkSaam nog niet bekend.

De afspraak is dat WerkSaam elk cyclusdocument voorziet van een actualisatie van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Tot slot doen wij een actualisatie van de investeringsbegroting 2018.

Wij vragen u:

- de voorjaarsnota 2018 vast te stellen;
- akkoord te gaan met de wijziging van de begroting 2018;
- akkoord te gaan met de wijziging van de investeringsbegroting 2018.

Hoorn, 12 april 2018

Namens het dagelijks bestuur,

De voorzitter,
D. te Grotenhuis

Arbeidsparticipatie

Het programma Arbeidsparticipatie omvat alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

De Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018. Wel zijn de doelen bij een tweetal KPI's licht aangepast.

De KPI van het aantal cliënten met een re-integratieplan is voorgaande jaren gerelateerd aan het aantal cliënten vanaf trede 3 van de participatieladder. Dit betrof een relatief beperkte groep. Wij zijn voornemens om voor een grotere groep cliënten een re-integratieplan op te stellen. Zo willen we niet alleen voor de cliënten vanaf trede 3 van de participatieladder maar ook voor cliënten vanaf trede 3 van de doelladder, als ook voor de kwetsbare jongeren en bemiddelbare partners van cliënten een re-integratieplan opstellen. Door een grotere groep in deze KPI te betrekken wordt het percentage lager ten opzichte van het verleden. Per 1 januari 2018 is bij 54% van deze grotere groep een re-integratieplan aanwezig. Het doel is dit percentage eind 2018 te verhogen naar 70%.

Het aantal Smaakmakers is teruggebracht van 25 naar 15 om beter op de regionale afspraken aan te sluiten. Regionaal is de focus gelegd op Proud Partners. Proud partners" zijn werkgevers waarbij:

- minimaal 5% van de loonsom wordt ingevuld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- minimaal 5% van de loonsom wordt aan diensten en leveringen afgenomen door personeel uit deze doelgroep.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Activeren van cliënten/doorstroom	
70% van de cliënten (vanaf trede 3 van de doelladder) heeft een re-integratieplan	Begin 2018 beschikt 54% van de cliënten over een re-integratieplan op basis van de nieuwe normberekening. We gaan uit van het totale cliëntenbestand <u>inclusief</u> partners en kwetsbare jongeren. Daarnaast gaan we uit van de cliënten vanaf doelladder trede 3.

Bevorderen van uitstroom	
700 plaatsingen (<u>waarvan 50 uit het doelgroepenregister/ banenafpraak</u>)	Voor plaatsingen zijn diverse activiteiten noodzakelijk. De belangrijkste zijn: • Gezamenlijke werkgeversbenadering vanuit het Werkgeversservicepunt (WSP). • Informatie en advies aan werkgevers over premies, subsidies en mogelijkheden. • Het ontwikkelen van arrangementen met werkgevers om cliënten uit het doelgroepenregister te plaatsen. • Samenwerking met Economische Zaken (gemeenten). • Inzet van diverse (re-integratie) instrumenten zoals: ◦ Arbeidsfit/arbeidsgroei ◦ Sollicitatietraining ◦ Mobiliteitscentrum ◦ Jobcarving/bedrijfsscans ◦ Loonkostensubsidie ◦ Harrie helpt ◦ MVO Westfriesland • Nazorg bieden na een plaatsing (voor werkgever en cliënt).
15 nieuwe smaakmakers	WerkSaam motiveert werkgevers om kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Daarom heeft WerkSaam het platform MVO

	Westfriesland bedacht. WerkSaam zet werkgevers die dit doen in de schijnwerpers. “Smaakmakers” zijn bedrijven die de intentie hebben om werknemers aan te nemen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. WerkSaam maakt onderdeel uit van de arbeidsmarktregio Noord-Holland Noord. De gemeenten in deze regio werken samen in het Werkbedrijf Noord-Holland Noord. In 2018 maken we in deze regio afspraken over de wijze waarop wij werkgevers in de schijnwerpers zetten. Het is dus mogelijk dat we de afspraken rondom de smaakmakers en Proud partners aanpassen.
100 taaltrajecten voor laaggeletterden	Al onze nieuwe cliënten vullen de taalmeter in. Zo komen wij er achter of cliënten moeite hebben met lezen en schrijven. Als dat zo is bieden we via het Taalhuis Westfriesland een passend taaltraject aan.

Wat mag het kosten

Arbeidsparticipatie x €1.000,-	Realisatie 2017	Begroting 2018	VJN 2018	Verschil VJN- Begr. 18
Rijksbijdrage	3.238	3.996	4.090	94
Couleur locale	190	80	77	-3
Bijdrage gemeenten	0	1.324	1.591	267
Baten	3.428	5.400	5.759	358
Trajectkosten	-740	-490	-700	-210
Couleur locale	-190	-80	-77	3
Dekking WSW kosten	-583	-1.432	-1.420	12
Directe kosten	-1.915	-3.398	-3.561	-163
Lasten	-3.428	-5.400	-5.759	-358
Saldo	0	0	0	0

Toelichting

Binnen het programma Arbeidsparticipatie zijn de baten en lasten aan elkaar gelijk. Het budget dat WerkSaam van de regiogemeenten als opdrachtgever ontvangt, is

taakstellend. Incidentele overschrijdingen worden door het weerstandsvermogen van WerkSaam opgevangen.

Gemeenten ontvangen binnen de algemene uitkering een integratie-uitkering sociaal domein, die zij benutten voor re-integratie en de financiering van de (oude) Wsw. Gemeenten maken dit budget over naar WerkSaam. Het totaalbedrag aan re-integratiemiddelen stelt het Rijk bij in de circulaire van de algemene uitkering, in mei en september.

Omdat de gemeenten onvoldoende middelen ontvangen voor de Wsw, worden tekorten op de Wsw gedekt uit het re-integratiebudget. Het stijgende tekort op de (oude) Wsw activiteiten zorgt voor steeds meer druk op de integratie-uitkering sociaal domein. Dit betekent dat er steeds minder budget overblijft voor re-integratieactiviteiten. Meer informatie over de Wsw leest u bij het programma Inkomen.

10% van de beschikbare middelen is inzetbaar voor couleur locale, een lokale invulling per gemeente. Voor de overzichtelijkheid en de aansluiting met de regeling “kostentoerekening en afrekening re-integratiegelden” is de couleur locale apart opgenomen. Niet alle gemeenten hebben er voor gekozen de couleur locale over te dragen aan WerkSaam in 2018.

Baten

De primitieve begroting 2018 ging uit van de septembercirculaire 2016. Dit budget is bijgesteld in de septembercirculaire 2017. Het bijgestelde budget 2018 is € 93.923 hoger dan eerder begroot.

Lasten

De hogere trajectkosten betreft externe kosten en zijn noodzakelijk voor het behalen van het begroot aantal plaatsingen.

De verhoging van de directe kosten re-integratie heeft deels te maken met een indexering van de lasten en deels met het nauwkeuriger toerekenen van overhead.

Begeleide Arbeidsparticipatie

Het programma Begeleide Arbeidsparticipatie omvat alle voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

De Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) zijn ongewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018. Het aantal te realiseren Beschut Werk-plekken is door het Rijk naar beneden bijgesteld (van 70 fte naar 62 fte), WerkSaam blijft de taakstelling volgen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
62 fte Beschut Werk-plekken	Westfriesland voldoet aan de taakstelling vanuit het Rijk. WerkSaam signaleert welke cliënten geschikt zijn voor Beschut Werk en zorgt voor het aanvragen van de indicatiestelling bij het UWV. Wij zetten ons netwerk in (scholen, UWV, zorginstellingen en werkgevers) om deze cliënten te vinden en te plaatsen, zowel intern als extern.

Ontwikkeling Wsw

De budgetten en aantallen worden jaarlijks geactualiseerd op basis van de Wsw-realisatie. De veronderstelling van WerkSaam luidt dat de populatie met ca. 4% gaat afnemen de komende jaren.

Beschut Werk 2018

Op 1 januari 2017 wijzigde in de Participatiewet het onderdeel Beschut Werk. Beschut Werk is bedoeld voor mensen die wel arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen vergen dat het niet van een werkgever mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt. Deze mensen zijn aangewezen op een beschutte omgeving met aangepaste omstandigheden.

Omdat de meeste gemeenten de landelijk verwachte aantallen niet realiseren, zijn gemeenten vanaf 2017 verplicht om de voorziening Beschut Werk aan te bieden. Om dit te onderstrepen, noemen zij ook concrete aantallen (fte). Wij zorgen er voor dat ultimo 2018 voldoende Beschut Werk-plekken gerealiseerd worden om aan de taakstelling van de overheid te voldoen. Invulling van de maximum taakstelling is afhankelijk van het aantal geïndiceerde personen.

Gemeente	2018
Drechterland	3
Enkhuizen	6
Hoorn	31
Koggenland	4
Medemblik	10
Opmeer	2
Stede Broec	6
Totaal	62

Wat mag het kosten

Begeleide Arbeidsparticipatie x €1.000,-	Realisatie 2017	Begroting 2018	VJN 2018	Vershil VJN- Begr. 18
Rijksbijdrage	14.489	13.359	13.368	9
Dekking WSW kosten uit arbeidsparticipatiebudget	582	1.432	1.420	-12
Baten	15.071	14.791	14.788	-3
WSW personeelskosten	-15.071	-14.791	-14.788	3
Lasten	-15.071	-14.791	-14.788	3
Totaal WSW	0	0	0	0
Te realiseren TW beschut werk	-149	-425	-181	244
Lasten	-149	-425	-181	244
Totaal BW	-149	-425	-181	244
Toegevoegde Waarde	6.127	6.233	6.016	-217
Bijdrage gemeenten	8.503	1.929	1.962	33
Baten	14.630	8.162	7.977	-184
Directe Kosten	0	-1.750	-1.962	-212
Lasten	0	-1.750	-1.962	-212
Totaal directe kosten	14.630	6.412	6.016	-396
Saldo	14.481	5.987	5.834	-152

Toelichting

WSW

Baten

De primitieve begroting 2018 ging uit van de septembercirculaire 2016. Dit budget is minimaal bijgesteld in de septembercirculaire 2017.

Lasten

De lasten WSW zijn minimaal bijgesteld.

Beschut Werk

Lasten

De lasten Beschut Werk zijn aangepast als gevolg van een vereenvoudiging van de presentatie van de diverse financiële stromen. De opbrengsten van deze groep medewerkers maakt deel uit van de totale toegevoegde waarde. Bij de lasten zijn de loonkosten na aftrek van de loonkostensubsidie opgenomen.

Directe kosten

Baten

De baten bestaan uit de toegevoegde waarde en bijdrage van gemeenten. De toegevoegde waarde is naar beneden bijgesteld en volgt de afbouw van de Wsw-

medewerkers en een andere presentatie van de baten en lasten van Beschut Werk-medewerkers.

Met de Westfrieze gemeenten zijn aparte afspraken gemaakt omtrent het verstrekken van opdrachten aan WerkSaam. Het betreft de zogenaamde bonus-malusregeling. De regeling is met ingang van 2018 aangepast zodat deze beter aansluit bij de huidige groepen medewerkers en cliënten.

Lasten

De verhoging van de directe kosten heeft deels te maken met een indexering van de lasten en deels met vervanging van Wsw-medewerkers (voorlieden) door niet gesubsidieerde medewerkers.

Inkomen

Het programma Inkomen bevat de inkomensvoorziening BUIG (wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten), de inkomensvoorziening Wsw en de activiteiten in het kader van handhaving.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

De KPI's zijn ongewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
"Preventie"-quote 27+ en 27-: voorkomen dat uitkeringen worden toegekend terwijl dit niet nodig is	• Maximaal 80% van de aanvragers ouder dan 27 jaar krijgt een uitkering. • Maximaal 70% van de aanvragers jonger dan 27 jaar krijgt een uitkering. Inwoners van Westfriesland die mogelijk in een uitkeringssituatie terecht komen worden vroegtijdig geholpen. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking met UWV (max WW) en de begeleiding van kwetsbare jongeren naar opleiding of werk. Een zorgvuldige beoordeling van iedere aanvraag zorgt ervoor dat alleen cliënten die recht hebben uiteindelijk een uitkering krijgen. Re-integratie- of scholingskansen benutten wij nog voordat een uitkering is toegekend.
Meer uitstroom via handhaving / fraudebestrijding	• Tenminste twee themacontroles. Tenminste twee keer per jaar vinden themacontroles plaats. Het hele jaar door voeren we onderzoeken uit om het recht op de uitkering te controleren. Themacontrole richt zich op een specifiek onderwerp of een bepaalde groep cliënten. Bijvoorbeeld het bezit van meerdere auto's, meerdere

	bewoners op hetzelfde adres of postbusadressen. • Gemiddeld een keer per jaar toets op het recht op uitkering.
De uitkeringslasten groeien maximaal 2%	• Stimuleren parttime werk door de wettelijke inkomstenvrijlating altijd toe te passen. • Wij voeren een actief debiteurenbeleid uit. Ten onterechte betaalde uitkeringen vorderen wij terug. • Actief verhaalsbeleid.

Ontwikkeling bestand - minder instroom

Iedereen die kan werken, gaat werken. Kansrijke cliënten hebben bij een aantrekkende economie geen ondersteuning nodig. Ze melden zich niet meer bij WerkSaam, omdat ze geen uitkering meer nodig hebben. De groep die zich wel meldt heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In 2018 verwachten we daarom een daling van het aandeel voorkomen uitkeringen (preventiequote).

Het aandeel voorkomen uitkeringen bestaat uit de uitkeringen die met de aanpak aan de poort worden voorkomen. Het gaat daarbij om het voortijdig vinden van werk en handhaving aan de poort.

Ontwikkeling bestand - meer uitstroom

Ons streven is om zo veel mogelijk van onze cliënten te helpen aan regulier werk. Maar het aantal kansrijke (direct bemiddelbare) cliënten in de uitkering neemt steeds af. In 2018 verwachten we een groei van het aantal cliënten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Het zal ons meer inspanning kosten de cliënten uit te laten stromen.

De uitkeringslasten groeien maximaal 2%

Uitgangspunt is een gelijkblijvend uitkeringsbestand ten opzichte van 1 januari 2018. Wel gaan we bij de begroting 2018 uit van een groei van de verstrekte loonkostensubsidies. Dit als gevolg van een groeiend aantal Beschut Werk medewerkers en Banenafsprakenbanen.

Ons BUIG budget (Gebundelde uitkering om de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te financieren) wordt gefinancierd door het Rijk op basis van een vastgesteld verdeelmodel. Er is echter per saldo sprake van een tekort op het budget

doordat de uitgaven voor de inkomensvoorziening hoger zijn dan de ontvangsten van het Rijk. Dit is een landelijk beeld, 60% van de Nederlandse gemeenten maakt voor 2017 aanspraak op de vangnetregeling voor het bijstandsbudget. Het aantal gemeenten en het bedrag dat de gemeenten aanvragen stijgen aanzienlijk. Onderzoek toont aan dat de rijksbijdrage BUIG aantoonbaar te laag is. Vanuit diverse organisaties is een lobby opgestart om de rijksbijdrage te verhogen. Tot nu toe zonder resultaat.

Wat mag het kosten

Inkomensregelingen x €1.000,-	Realisatie 2017	Begroting 2018	VJN 2018	Vershil VJN- Begr. 18
Rijksbijdrage	43.601	43.400	44.588	1.189
Terugontvangsten	1.154	1.079	1.079	0
Baten	44.755	44.479	45.667	1.189
AB uitkeringslasten	-42.564	-42.842	-41.904	938
IOAW uitkeringslasten	-2.633	-2.535	-2.535	0
IOAZ uitkeringslasten	-252	-231	-231	0
BBZ starters	-271	-377	-377	0
Loonkostensubsidie	-631	-1.125	-1.080	45
Lasten	-46.351	-47.110	-46.127	983
Eigen bijdrage BUIG	-1.596	-2.632	-460	2.172
Rijksbijdrage	360	364	364	1
Terugontvangsten	394	910	396	-514
Baten	754	1.274	760	-513
Levensonderhoud	-157	-318	-185	133
Kapitaalverstrekking	-416	-753	-435	318
Onderzoekskosten	-160	-208	-165	43
Lasten	-733	-1.279	-785	494
Eigen bijdrage BBZ	21	-5	-25	-19
Bijdrage gemeenten	1.724	5.908	4.390	-1.518
Baten	1.724	5.908	4.390	-1.518
Directe Kosten	0	-3.271	-3.906	-635
Lasten	0	-3.271	-3.906	-635
Totaal Directe kosten	1.724	2.637	485	-2.152
Saldo	149	0	0	0

Toelichting

BUIG

Baten

De primitieve begroting 2018 ging uit van de voorlopige budgetten 2017. De voorlopige budgetten 2018 zijn bekend. Budgetverdeling vindt vanaf 2018 voor alle gemeenten plaats volgens het objectief verdeelmodel. De voorlopige budgetten 2018 zijn € 1.188.653 hoger dan eerder begroot.

Gemeente	Voorlopig budget 2017	Voorlopig budget 2018	Vershil
Drechterland	€ 1.944.395	€ 2.208.313	€ 263.918
Enkhuizen	€ 4.528.564	€ 4.598.287	€ 69.723
Hoorn	€ 22.652.980	€ 22.880.515	€ 227.535
Koggenland	€ 2.264.554	€ 2.254.299	€ -10.255
Medemblik	€ 7.175.025	€ 7.486.009	€ 310.984
Opmeer	€ 1.488.732	€ 1.461.734	€ -26.998
Stede Broec	€ 3.345.314	€ 3.699.060	€ 353.746
	€ 43.399.564	€ 44.588.217	€ 1.188.653

De eigen bijdrage per gemeente is het verschil tussen de verwachte lasten en de verwachte baten (rijksbijdrage en terugontvangsten). Door de wijziging in lasten en de rijksbijdrage wijzigt het bedrag dat de gemeenten moeten bijdragen dan wel terugbetalen. Dit verschilt per gemeente. Voor de uitsplitsing per gemeente, zie de bijlage 'overzicht gemeenten'.

Lasten

- Aantal cliënten: De primitieve begroting 2018 gaat uit van een stijging van het aantal cliënten. Op basis van de realisatie 2017 en prognoses CBS is in de voorjaarsnota het aantal cliënten in 2018 gelijk gesteld aan die van 1 januari 2018. Hierdoor zijn de lasten naar beneden bijgesteld.

Bbz

Baten

Rijksbijdrage: de primitieve begroting ging uit van de voorlopige budgetten 2017. De voorlopige budgetten 2018 zijn bekend en verwerkt in de voorjaarsnota.

Onder de terugontvangsten Bbz zijn in de begroting 2018 ook de "om niet" bedragen opgenomen. Voor een betere presentatie zijn deze bedragen er uit gehaald.

Lasten

De lasten zijn aangepast aan de realisatie 2017. Daarnaast is een correctie toegepast op de bedragen die om niet zijn verstrekt. Deze bedragen zijn in de begroting 2018 ten onrechte onder de terugontvangsten meegenomen.

Directe kosten

De verhoging van de directe kosten heeft voornamelijk te maken met een nauwkeurigere toerekening van overhead.

Plus, extra en overige taken

Dit programma gaat over de extra taken die WerkSaam op verzoek van en voor rekening van de regiogemeenten uitvoert.

Re-integratie en inkomensverstrekking vormen, naast de bedrijfsvoering, de hoofdtaken van WerkSaam. De GR biedt gemeenten de mogelijkheid om deze taken te intensiveren of om WerkSaam extra of plustaken uit te laten voeren. Het gaat hierbij om opdrachten van individuele gemeenten. Om goed inzicht te geven in deze taken is er voor gekozen om deze in de begroting zichtbaar te maken door ze op te nemen in een eigen programma.

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

De KPI's zijn ongewijzigd ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Aanvullende uitkering voor jongeren voor alle Westfriese gemeenten	Uitvoeren beleid van de individuele gemeenten.
Debiteurenbeheer bijzondere bijstand	Uitvoeren van de in 2015 gemaakte afspraken met de individuele gemeenten over het debiteurenbeleid voor de bijzondere bijstand.
Deelname aan de gebiedsteams van de gemeente Hoorn	Inzet van medewerkers voor de gebiedsteams.
Extra re-integratie voor inwoners van Hoorn	De gemeente Hoorn stelt extra geld beschikbaar voor de re-integratie van jongeren, zelfstandigen, niet-uitkeringsgerechtigden en 45-55 jarigen.

De inhouding en doorbetaling van collectieve ziektekostenvergoeding is formeel geen plustaak, maar een activiteit die gemeenten voorheen uitvoerden vanuit de bijzondere bijstand. Dit gebeurt voor drie gemeenten. WerkSaam brengt hiervoor geen kosten in rekening.

Wat mag het kosten

Plus Taken x €1.000,-	Realisatie 2017	Begroting 2018	VJN 2018	Vershil VJN- Begr. 18
Extra Re-integratie	353	415	415	0
Baten	353	415	415	0
Extra Re-integratie	-353	-415	-415	0
Lasten	-353	-415	-415	0
Totaal Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
BB i.h.k.v. BBZ	12	40	40	0
Ontvangsten BB	226	153	153	0
Verstreking aanvullende norm jongeren	316	184	184	0
Baten	554	377	377	0
BB i.h.k.v. BBZ	-12	-40	-40	0
Ontvangsten BB	-226	-153	-153	0
Verstreking aanvullende norm jongeren	-316	-184	-184	0
Lasten	-554	-377	-377	0
Totaal Inkomensregelingen	0	0	0	0
Inzet in Wijkteams gemeenten	97	113	115	2
Baten	97	113	115	2
Inzet in Wijkteams gemeenten	-97	-113	-115	-2
Lasten	-97	-113	-115	-2
Totaal Wijkteams	0	0	0	0
Directe kosten	0	0	0	0
Lasten	0	0	0	0
Totaal directe kosten	0	0	0	0
Totaal Plus, extra en overige taken	0	0	0	0

Toelichting

De cijfers zijn vrijwel ongewijzigd gebleven.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft hoe wij financiële risico's kunnen opvangen op korte en lange termijn. Het gaat er om dat wij een buffer (=weerstandsvermogen) hebben, zodat wij onze meerjarenplannen zonder problemen kunnen uitvoeren. De omvang van de buffer is afhankelijk van de actuele risico's die wij lopen. De algemene reserve gebruiken wij hiervoor als buffer.

De algemene reserve mag maximaal 2,5% van de lasten bedragen. De gemeenten in Noord-Holland Noord stelden dit percentage als richtlijn vast en de Westfriese gemeenten volgen deze richtlijn. WerkSaam heeft met de deelnemende gemeenten afgesproken dat een hoger weerstandsvermogen mogelijk is als dit uit een risicoanalyse blijkt.

Naast de algemene reserve kennen we ook een aantal bestemmingsreserves. In deze reserves hebben wij geld opzij gezet voor een speciaal doel.

Onderstaande tabel geeft weer wat de omvang is van onze reserves. Ook is het verwachte verloop van die reserves in 2018 zichtbaar.

Specificatie verloop Reserves (x € 1.000)	1-1-2018	Mutaties 2018	1-1-2019
Algemene reserves	2.164	34	2.198
Bestemmingsreserve in mindering van bijdrage gemeenten	1.389	-463	926
Bestemmingsreserve huisvesting	3.743	-148	3.595
Bestemmingsreserve verlofrisico	162	-20	142
Bestemmingsreserve sectorplan regio NHN	159	-30	129
Gerealiseerd resultaat	34	-34	0
	7.651	-661	6.990

Bestemmingsreserves

De begroting kent verschillende bestemmingsreserves. Onttrekkingen aan deze reserves komen ten gunste van de programmarekening.

1. Bestemmingsreserves ter vermindering van de gemeentelijke bijdrage

Door inzet van de reserve kon de gemeentelijke bijdrage in 2015 en 2016 verlaagd worden. Vanaf 2016 kreeg deze reserve een nieuw doel, namelijk om schommelingen in de bedrijfsvoering die te maken hebben met schommelingen (in- en uitstroom) in het uitkeringenbestand en de gevolgen van het sociaal akkoord op te vangen.

2. Bestemmingsreserve huisvesting

Deze reserve is gevormd tijdens het realiseren van het pand op Dampten 26 te Hoorn. Gebruik van deze reserve stelt WerkSaam in staat om de jaarlijkse afschrijvingskosten te compenseren.

3. Bestemmingsreserve verlofrisico

Deze reserve is gevormd voor het verlofrisico dat WerkSaam loopt met zijn gedetacheerde medewerkers. Onder verlofrisico wordt verstaan het door WerkSaam niet beïnvloedbare verlof van de gedetacheerde en niet het verlof van de ambtenaren die de gedetacheerde begeleiden. Indien gedetacheerden het extra opgebouwde verlof opnemen, vindt dekking vanuit deze reserve plaats. Deze reserve wordt in overleg met de accountant in een aantal jaren afgebouwd.

4. Bestemmingsreserve sectorplan NHN

Deze bestemmingsreserve is gevormd voor:

- activiteiten gericht op Wsw'ers of de nieuwe doelgroep van de Participatiewet;
- activiteiten gericht op bevordering en ontwikkeling van expertise van de medewerkers van WerkSaam;
- activiteiten gericht op de transformatie / innovatie van de infrastructuur.

Weerstandsvermogen

De grootte van de buffer is afhankelijk van de actuele risico's. In deze paragraaf beschrijven we die risico's en bepalen we vervolgens hoe groot de buffer moet zijn om die risico's op te vangen. Dit voorkomt dat we bij tegenvallers steeds moeten bezuinigen of extra geld vragen aan de gemeenten.

De benodigde weerstandscapaciteit berekenen wij als volgt:

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	ultimo 2018
Stand algemene reserve (=beschikbare weerstandcapaciteit)	2.198
Benodigde weerstandcapaciteit	2.055
Ratio	1,07

WerkSaam heeft financiële en niet-financiële risico's. In de begroting kijken we alleen naar de financiële risico's.

Voor de beoordeling van dit verhoudingscijfer gebruikt WerkSaam de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (samengesteld in samenwerking met de Universiteit in Twente).

Waardering	Ratio Weerstands- vermogen	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

WerkSaam streeft naar een gezond weerstandsvermogen. Dit betekent dat op basis van de gehanteerde waarderingstabel minimaal sprake moet zijn van factor 1.

Qua waardering komt de weerstandscapaciteit van WerkSaam Westfriesland uit op "voldoende".

De benodigde weerstandscapaciteit wordt als volgt berekend:

Berekening t.b.v. het weerstandsvermogen				
Risico's	kans	impact	Benodigd weerstands- vermogen	Toelichting
Bepaling hoogte over te dragen participatiebudget	5%	€ 12.000.000	€ 600.000	Door onduidelijkheid in de GR (art. 24) kunnen middelen voor wettelijke taken worden achtergehouden.
Taakstelling re-integratie budget	15%	€ 3.816.000	€ 572.000	Complexiteit uitputting re-integratie budget. Daarnaast ontbreekt een verplichtingen administratie.
Commerciële activiteiten	15%	€ 1.900.000	€ 385.000	Risico op het wegvallen van grote klanten.
Kosten bedrijfsvoering	3%	€ 16.586.000	€ 498.000	Gevolgen van het sociaal akkoord, hogere of lagere instroom waardoor aanpassing personeelsbestand. Dit bezien over een periode van 4 jaar betreffende de bedrijfsvoering kosten.
Totaal:			€ 2.055.000	

Het risico "Bepaling hoogte over te dragen participatiebudget " heeft zich in 2018 voorgedaan. Een gemeente heeft het participatiebudget aan WerkSaam niet overgedragen. Dit risico hebben wij op 5% geschat. Inmiddels zijn nadere afspraken met de betreffende gemeenten gemaakt over de betaling van het budget. Wij zijn van mening dat art. 24 van de Gemeenschappelijke regeling niet aan de gewenste afspraken voldoet en ruimte laat voor misinterpretatie. Uit deze ruimte ontstaat ook het genoemde risico.

Aansprakelijkheid deelnemende gemeenten

De deelnemende gemeenten staan garant voor alle financiële verplichtingen van WerkSaam. Zij moeten zorgen voor voldoende financiële middelen. Dit staat in artikel 33 van de Gemeenschappelijke Regeling.

Kengetallen BBV

Met de kengetallen willen we inzicht geven in de financiële positie van WerkSaam. Er bestaan (nog) geen landelijke richtlijnen over de hoogte van de kengetallen. Een kengetal is een getalsverhouding die vergelijking tussen vergelijkbare organisaties eenvoudig maakt. De kengetallen lichten we eerst toe. Vervolgens presenteren we de uitkomsten per kengetal voor de jaren 2016, 2017 en 2018, opgenomen in een tabel.

Het algemeen bestuur heeft de volgende normen geformuleerd met betrekking tot de kengetallen:

Kengetallen BBV	Categorie A minste risico	Categorie B gemiddeld risico	Categorie C meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Voor de netto schuldquote en het solvabiliteitsratio heeft WerkSaam de ambitie die uit te laten komen in categorie A. Voor de structurele exploitatieruimte is B voldoende.

De kengetallen 2018 zijn gebaseerd op de kengetallen uit de jaarrekening 2017.

Kengetallen BBV	J2017	B2018	B2018 Score
Netto schuldquote			
Zonder correctie doorgeleende gelden	-3%	-3%	A
Met correctie doorgeleende gelden	-3%	-3%	A
Solvabiliteitsratio	71%	104%	A
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	11%	9%	A
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De kengetallen bij de begroting 2018 scoren binnen de gestelde normen. Bij de voorjaarsnota vindt geen aanpassing plaats.

1. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in de hoogte van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het is een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht of WerkSaam goed in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid.

3. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan welke structurele ruimte WerkSaam heeft om de eigen lasten te dragen. Het laat zien welke stijging van de baten of structurele daling van de lasten nodig is.

Financiële begroting

Hieronder treft u de samenvatting van de cijfers voor alle programma's:

Programmaplan						
Bedragen x € 1.000	B2018			VJN2018		
Programma	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Arbeidsparticipatie	5.400	-5.400	0	5.759	-5.759	0
Begeleide Arbeidsparticipatie	22.953	-17.145	5.808	22.766	-16.931	5.834
Inkomensregelingen	51.660	-51.660	0	50.818	-50.818	0
Plus Taken	905	-905	0	907	-907	0
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead	2.293	-8.762	-6.469	1.547	-8.042	-6.495
VPB	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Saldo baten / lasten	83.211	-83.872	-661	81.796	-82.457	-661
Toevoeging / onttrekking reserves	661		661	661		661
Resultaat	83.872	-83.872	0	82.457	-82.457	0

Voor de overzichtelijkheid wordt hieronder de post overhead uitgesplitst:

Overhead x €1.000,-	Realisatie 2017	Begroting 2018 (*)	VJN 2018	Vershil VJN- Begr. 18
Bijdrage gemeenten	8.503	2.293	1.547	-746
Baten	8.503	2.293	1.547	-746
Personeelskosten	-11.147	-4.701	-4.242	459
Afschrijvingen	-799	-999	-840	159
Vaste lasten en onderhoud activa	-892	-951	-922	29
Automatiseringslasten	-1.172	-1.156	-1.063	93
Overige bedrijfslasten	-955	-955	-975	-21
Rente				
Lasten	-14.965	-8.762	-8.042	719
Saldo	-6.462	-6.469	-6.495	-27

(*) De gewijzigde systematiek met betrekking tot het toerekenen van overhead vanaf begroting 2018 maakt de vergelijking met de realisatie 2017 op regelniveau niet mogelijk.

Onderstaande tabel geeft meer inzicht in de ontwikkeling van de totale personeelskosten (direct en indirect):

	Begroting 2018	VJN 2018	Vershil VJN- Begr. 18
Directe kosten Arbeidsparticipatie	-3.398	-3.561	-163
Directe kosten Beg. Arbeidsparticipatie	-1.750	-1.962	-212
Directe Kosten Inkomensregelingen	-3.271	-3.906	-635
Directe kosten Plus taak	-258	-260	-2
Indirecte loonkosten OH	-4.312	-3.787	526
Totaal salarissen	-12.989	-13.475	-486

Verloop overzicht reserves

Specificatie verloop Reserves (x € 1.000)	1-1-2018	Mutaties 2018	1-1-2019
Algemene reserves	2.164	34	2.198
Bestemmingsreserve in mindering van bijdrage gemeenten	1.389	-463	926
Bestemmingsreserve huisvesting	3.743	-148	3.595
Bestemmingsreserve verlofrisico	162	-20	142
Bestemmingsreserve sectorplan regio NHN	159	-30	129
Gerealiseerd resultaat	34	-34	0
	7.651	-661	6.990

Verloop overzicht voorzieningen

Specificatie verloop Voorzieningen (x € 1.000)	1-1-2018	Mutaties 2018	1-1-2019
Onderhoudsegalisatievoorziening	1.293	-42	1.251
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	406	30	436
	1.699	-12	1.687

Verdeelsleutels

Voor de bijdrage in de apparaatskosten van de Westfriese gemeenten hanteert WerkSaam de volgende verdeelsleutels:

	Drechter- land	Enkhuizen	Hoorn	Koggen- land	Medemblik	Opmeer	Stede Broec	Totaal
Jaar								
2018	5,66%	10,35%	50,93%	5,96%	16,30%	3,40%	7,40%	100,00%
2017	5,64%	10,04%	50,99%	6,10%	16,10%	3,50%	7,63%	100,00%
2016	5,66%	10,35%	50,92%	5,97%	16,30%	3,40%	7,40%	100,00%

Bijlage 1: Investeringsbegroting 2018

Bedrijf/Afdeling	Omschrijving		Begroting 2018	VJN 2018
Staf & Management totaal	Diverse ICT	AN/AV	130.000	142.000
	Diverse huisvesting en vervoer algemeen gebruik	AN/AV	388.000	1.128.000
Facilitaire dienst totaal	Aanschaffingen/vervangen vervoersmiddelen en inventaris	AN/AV	177.500	199.500
BRS totaal	Vervangen vervoersmiddelen	AN/AV	85.000	111.000
Verpakken totaal	Magazijn verbeteringen en vervangen inventaris werkruimte	AN/AV	289.000	122.500
Arbeidsbemiddeling totaal	Diverse werk- en transportmiddelen	AN/AV	61.000	61.000
Totaal investeringen			1.130.500	1.764.000

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2018 zijn:

Staf & Management / Huisvesting

- Doorschuiven van investeringen uit 2017 in verband met de verbouwing van het bedrijfsrestaurant (€ 220.000). Het doel van de verbouwing van het restaurant is de ruimte beter bruikbaar te maken, bijvoorbeeld door extra flexplekken te creëren en aan de arbonormen te kunnen voldoen.
- Verbouwing van een kantoorgedeelte om ruimtes in ons eigen pand beter te benutten (€ 400.000), het leefklimaat te verbeteren en aan de arbonormen te kunnen voldoen.
- Investerings als gevolg van onderhoud aan het gebouw (€ 93.000). Deze worden in mindering van de voorziening groot onderhoud gebracht en leiden niet tot extra afschrijvingskosten.

Verpakken / Magazijn verbeteringen en inventaris werkruimte

- De investeringen van de afdeling Verpakken zijn opnieuw bezien en afgestemd op de huidige bedrijfsvoering.

Overige

De overige mutaties betreft actualisering van de begroting op basis van de huidige behoeften en wensen van de uitvoering.

Bijlage 2: Lijst van afkortingen

AP	Ambtelijk personeel
Arbo	Arbeidsomstandigheden
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
BUIG	Wet Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten
Bbv	Besluit begroting en verantwoording
Bbz	Besluit Bijstand Zelfstandigen
B.V.	Besloten Vennootschap
BW	Begeleid Werken
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
DMS	Document Management System
Fte	Fulltime equivalent
GR	Gemeenschappelijke Regeling
HR	Human Resource
HRM	Human Resource Management
IOAW	Inkomensvoorziening voor Oudere en Gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
KAM	Kwaliteit, Arbo en Milieu
KPI	Kritische Prestatie Indicator
MBU	Met Behoud van Uitkering
MT	Managementteam
Se	Standaard eenheden
SW	Sociale werkvoorziening
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TW	Toegevoegde waarde
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WML	Wet minimumloon
WSP	WerkgeversServicePunt
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WVA	Wet vermindering afdracht loonbelasting en sociale premies

Bijlage 3: Overzicht Gemeenten 2018

2018	Gemeente	Drechterland	Enkhuizen	Hoorn	Koggenland	Medemblik	Opmeer	Stede Broec	Totaal
	Omschrijving								
Arbeidsparticipatie									
	Baten - Rijk 90%	115.731	475.374	2.408.998	147.800	472.933	107.785	361.430	4.090.052
	Baten - Rijk CL	12.859	0	0	0	52.548	11.976	0	77.383
	Lasten	-128.590	-475.374	-2.408.998	-147.800	-525.481	-119.761	-361.430	-4.167.435
	sub-totaal	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bijdrage directe kosten	-92.296	-164.891	-798.796	-96.973	-259.723	-56.154	-122.387	-1.591.219
Begeleide Arbeidsparticipatie									
WSW	Baten - Rijk	1.174.791	1.628.768	5.219.098	793.517	2.293.173	382.104	1.876.847	13.368.298
	Baten - Re-integratiebudget	124.780	172.998	554.343	84.283	243.568	40.585	199.348	1.419.905
	Lasten	-1.299.571	-1.801.766	-5.773.441	-877.800	-2.536.741	-422.689	-2.076.195	-14.788.203
	sub-totaal	0	0	0	0	0	0	0	0
Beschut	Personeelskosten	-11.824	-15.765	-82.768	-11.824	-31.531	-7.883	-19.707	-181.301
	sub-totaal	-11.824	-15.765	-82.768	-11.824	-31.531	-7.883	-19.707	-181.301
	Bijdrage directe kosten	-111.037	-203.044	-999.135	-116.922	-319.770	-66.701	-145.172	-1.961.781
Inkomen									
BUIG	Baten - Rijk	2.208.313	4.598.287	22.880.515	2.254.299	7.486.009	1.461.734	3.699.060	44.588.217
	Baten - Terugontvangsten	52.000	120.000	530.000	93.000	168.000	52.000	64.000	1.079.000
	Lasten	-2.267.319	-4.828.287	-23.468.666	-2.636.915	-7.643.918	-1.465.088	-3.817.135	-46.127.329
	sub-totaal; eigen bijdrage	-7.006	-110.000	-58.151	-289.616	10.091	48.646	-54.075	-460.112
BBZ	Baten - rijksbijdrage	13.278	40.045	241.658	22.400	80.890	-22.099	-11.806	364.366
	Baten - terugontvangsten	14.000	25.000	150.000	11.000	108.000	38.000	50.000	396.000
	Lasten	-25.000	-70.000	-425.000	-38.000	-190.000	-7.000	-30.000	-785.000
	sub-totaal; eigen bijdrage	2.278	-4.955	-33.342	-4.600	-1.110	8.901	8.194	-24.634
	Bijdrage directe kosten	-221.061	-404.237	-1.989.159	-232.778	-636.625	-132.793	-289.020	-3.905.673
Plustaken									
	Baten	0	14.000	750.604	14.000	86.000	16.000	26.000	906.604
	Lasten	0	-14.000	-750.604	-14.000	-86.000	-16.000	-26.000	-906.604
	sub-totaal	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bijdrage directe kosten	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage bedrijfsvoering									
	Totale bijdrage directe kosten	-424.394	-772.172	-3.787.090	-446.673	-1.216.118	-255.647	-556.578	-7.458.674
	Indirecte kosten	-455.196	-832.381	-4.095.956	-479.323	-1.310.899	-273.439	-595.132	-8.042.325
	Toegevoegde waarde incl	330.226	603.858	2.971.447	347.729	951.003	198.369	431.744	5.834.374
	Vrijval reserve	37.413	68.414	336.647	39.396	107.743	22.474	48.914	661.000
Bijdrage bedrijfsvoering 2018 (VJN)		-511.951	-932.282	-4.574.953	-538.872	-1.468.271	-308.244	-671.053	-9.005.625
Bijdrage bedrijfsvoering 2018 (ontwerpbe)		-497.073	-898.148	-4.498.225	-536.721	-1.419.704	-304.261	-662.954	-8.817.087
Verschil		-14.879	-34.134	-76.727	-2.150	-48.567	-3.982	-8.099	-188.538